THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

צוליעב צוויי וואכען קאנטרי

——):: (——

ניט איין מאהל האט דיעזע צייטונג שוין אויפמערקזאם געמאכט די הייגע אידען וועגען דער געפאהר, וואס עס שטעהט פאר צוליעב דער טהעטיגקייט פון די מיסיאנערען, וועלכע האבען מיט זייערע מיסיאנס־געצען ארומגעוועבט דעם גאנצען אידישען קוואַרטאל.

די הייגע אידען ווייסען גאנץ גוט די כונות פון די מיסיאנערען, און דאך געפינען די לעצטע תמיד א פעלד פאר זייער טהעטיגקייט. צו עס איז מיגטער צוליעב א זעקעל קוילען, אדער זומער צוליעב אן אנדער טובה. די מיסיאנערען דערגרייכען זייערס, און ניט נאר געוויינען זיי פאר זיך גרויסע, ערוואקסענע, וועלכע זענען זיי גרייט אלעס צו פערקויפען צוליעב דער טובה, וואס זיי בעקומען פון זיי. נאר וואס עס איז נאך ערגער, זיי געוויינען פאר זיך די אידישע קינדער, די הערצער און נשמות פון די יעניגע, וועלכע קלגען זיך נאך גיט בעדענקען, פערצער שטעהן דעם שריט, וואס זיי מאכען, און סהוען, סהוען זיי עס מיט הערצער צרשטימונג פון זייערע עלטערען, מיט דעם וויסען פון זייערע פאטערס און מוטערס.

עס פעהלט די מיסיאנערען ניט אויס קיין וועגען און מיטלען, דורך וועלכע צו פערנארען די אידישע קינדער, און דאס לעצטע געשעהט מיט דער צושטימונג פון די עלטערען.

פיקפאך זענען די פערנארונגס־מעטהאדען פון די נשמה־באפער, און לעצטענס האבען זיי אנגעהויבען צוצופאסען זייערע מיסיאנס־מעטהאדען צום סעזאן.

די היצען וועלכע האלטען דא אן פאר די לעצטע עטליכע וואכען, זענען געווארען א נייער וועג, זיי אזוי די מיסיאנערען פאנגען אידישע קינדער.

א גאנצע באסטע מיסיאנערען האבען זיך ארויסגעלאזען איבער'ן קוואַרטאל. סען בעזוכט יעדעס אידישע הויז און „הארד". און סען לעגט פאר די עלטערען אז זיי זאלען רחמנות האבען אויף זייערע קינדער, און שיקען זיי אביסעל אין „קאנטרי". און דערביי ערקלעהרט מען זיי, אז דער גאנצער מסחר וועט זיי קאסטען פינף און זעכציג סענט פאר א קינד.

די עלטערען ווייסען גאנץ גוט, אז די מיסיאנערען מיינען דערביי ניט די הנדה נאר די קינדלאך, זיי פערשטעהן גאנץ גוט, אז די מיסיאנערען אינטערעסירט גאנץ הויניג דער געזונד־צושטאנד פון די קינדער, און אז זיי זענען בלויז פעראינטערעסירט אין דעם צו האבען די קינדער אויף עטליכע וואכען אין דער מיסיאנערישער פארם. און פאר דער צייט זיי פרובירען ארונטערצובדענגען אונטער'ן איינפלוס פון קריסטוס און זיין הייליגער מאמען.

די עלטערען ווייסען עס גאנץ גוט, אז דאך שיקען זיי אהין זייערע קינדער, צוליעב דער איינציגער ארזאכע, ווייל עס קאסט קיין געלד ניט.

און זאל מען ניט דענקען, אז דיעזע עלטערען זענען בליי איינצעלנע. פאר די לעצטע עטליכע וואכען, האבען די מיסיאנערען ארויסגעשיקט אויף זייערע פארמס הונדערט און פיער און זעכציג אידישע קינדער.

נאר פון איין הויז אויף עגנעס סטרים, האבען זיי אבגעשיקט זעקס און צוואנציג אידישע קינדער.

און מיר פרעגען די אידישע מוטערס, די אידישע פאטערס, די אידישע עלטערען פון יענע קינדער. זענט איהר גרייט צוליעב צוויי וואכען „קאנטרי" צו פערקויפען די נשמות פון אייערע קינדער.

ווייסט איהר, אז צוליעב די צוויי וואכען פרישע לופט, וועלכעס אייערע קינדער בעקומען, ווערען אבער זייערע נשמות פערפעסטעט מיט הער גיפט פון דער מיסיאן.

איז עס אייך בעקאנט, אז פאר יעדען כיסען ברויט, וועלכעס אייערע קינדער בעקומען אויף דער מיסיאנערישער פארם בעצאהלען זיי דערפאר מיט א דפלה צו יענעם. צוליעב וועמען דאס אידישע פאלק האט אזוי פיעל געלייטען, און געפייניגט געווארען אין דער פערגאנגענהייט, און ליידעט נאך יעצט.

איהר קענט ניט זאגען אז איהר ווייסט דאס ניט, און דאך שיקט איהר אליין אהין אייערע קינדער.

געדענקט אבער, ווייסט אבער, אז הען אייערע קינדער וואלטען דאס געוואוסט, הען זיי וואלטען פערשטאנען, אז צוליעב צוויי וואכען „קאנטרי" פערקויפט איהר זיי צום טייפעל, וואלטען זיי פערשאלטען דעם בויך, וואס האט זיי געטראגען, זיי וואלטען אייך געשעהמט צו קוקען אין פנים אריין, און זייערע אויגען וואלטען טרעהרען פערגאסען, ווייסענדיג וואס פאר א עלטערען זיי האבען, וואס זענען גרייט די נשמות פון די קינדער צו פערקויפען צוליעב צוויי וואכען „קאנטרי".

נאך געהן אן די מיסיאנערען מיט דער ארבייט, און זוכען צו שיקען נייע קינדער. זיי הערען ניט אויף זייער טהעטיגקייט אויף קיין מינוט.

וועט איהר אידישע עלטערען פארזעצען צו צוהעלפען זיי אין דיעזער ארבייט ?

וועט איהר צוליעב צוויי וואכען פרישע לופט פערקויפען אייערע קינדער ?

טהוט עס, אויב איהר ווילט, אויב איהר פערשטעהט, אז עס איז אזוי ריכטיג. אבער געדענקט, דעם פאלק־צארן וועט אייך פריהער אדער שפעטער טרעפען און דאן וועט איהר טייער בעצאהלען פאר פער־קויפען אידישע נשמות, נשמות פון יונגינקע קינדער צוליעב צוויי וואכען „קאנטרי", וועלכע מען בעקומט צו פינף און זעכציג סענט.

די טאראנטאער נאציאנאלע אויסשטעלונג

דער אורשפרונג פון אויסשטעלונגען און צו וואס פאר א מדרגה זיי האבען זיך ענטוויקעלט. — ווי אזוי די טאראנטאער אויסשטעלונג איז צו ליעבען געקומען.

פון ח. ריים

די גריבלער פון דער אלטערטום'ס געשיכטע דערצעהלען אונז, אז אויס שטעלונגען זענען געווען בעקאנט צו דער וועלט נאך אין אחשורש'ס צייטען. די סעורות וואס דער דאזיגער מלך טפש פלעגט פעראנשטאלטען, האבען געהאט דעם צוועק צו באווייזען פאר דער וועלט זיין גרויסייט און עשירות, אז די דאזיגע סעורות וועלען זיך ענטוויקלען אין די שפעטערדיגע דורות צו א מדרגה פון אזא גרויסען קולטורעלען ווערטה ווי זיי האבען היינט, האט זיך דעם „קלוגען" קעניג קיינמאהל ניט געהאלט, לויט דעם ווי די מלכה דערצעהלט אונז האבען אזעלכע האט בלויז צוויי הויפט צוועקען, און דאס אויסשטעלונגען און אחשורוש צייטען גע־איז: צו באריהמען זיך מיט זיין עשירות, און אויך די יום־טוב'דיגע מאכלים און עטערענקע וואס פלעגען געגעבען ווערען ביי דער דאזיגער געלעגענהייט. אז מערק ווירדיג, נאך עד היום האבען אויסשטעלונגען כמעט דעם זעלבען צוועק, מיט דער, אמת גרויסער מאדע פיצירונג, און דאס איז דער בעלעהרענדער צוועק וואס אן אויסשטעלונג איז היינטיגע צייטען צוגעבען געווארען.

אין קורצען קען געזאגט ווערען, אז דער צוועק פון א היינטיגער אויסשטעלונג איז, קאנקורענץ, אמזוירונג און בילדונג.

נעבעיג איינצעלהייטען, ווי אזוי, אויס שטעלונגען האבען זיך ענטוויקעל ווען און וואו זיי זענען אבגעהאלטען געווארען איז ניט בעקאנט, סאך דער גאנצער צייט.

ערשט אין יאהר 1753 האט זיך אין לאנדאן געגרינדעט א געזעלשאפט בע־קאנט אונטער'ן נאמען די „לאנדאן קונסט געזעלשאפט", און די דאזיגע געזעלשאפט האט זיך געשטעלט אלס אויפגאבע צו ער מוטהיגען קינסטלער אין זייערע אונטער־נעהמונגען, אויף דעם וועגען ווערעלעך גע־ביט אזוי גוט ווי אויף אנדערע געביטען.

די דאזיגע אויפגאבע האט די קונסט געזעלשאפט ערפילט אויפ'ן בעסטען אופן דורך אראנזשירען אפט אזעלכע אויס־שטעלונגען, און דער ערפאלג פון דער דא־זיגער געזעלשאפט איז געווען אן אונג־הייער גרויסער. א דאנק דער קאנקורענץ צווישען די פערשיעדענע אנטיילנעהמע אין די דאזיגע אויסשטעלונגען איז זיי ער ערפאלג געווען א ריזיגער.

אבער אלע אויסשטעלונגען וואס די געזעלשאפט האט געמאכט ביז דעם יאהר 1845 האבען איבעראל געטראגען א לא קאלען כאראקטער.

אין יענעם יאהר איז פרינץ אלבערט ארויסגעקומען געווארען פרעזידענט פון דער גע־זעלשאפט, און לויט אויספארשונגען וואס זענען אין דער לעצטער צייט געמאכט גע־וואָרען דערווייזען, האט פרינץ אלבערט די ארבייט פון דער געזעלשאפט געמאכט פאר זיין לעבענס־קאריערע. צלייך וי־ער האט איבערגענומען דעם אמט, אז זיך בעקאנט מיט זיין אויפגאבע, האט אויף זיין איניציאטיווע די געזעלשאפט בעשלאסען צו פאראנשטאלטען אן אויס־שטעלונג וואס זאל ניט מעהר זיין לאקאל אין כאראקטער, זאנדערן זאל האבען א אלוועלטליכען אינהאלט און אויף אויס־זעהען אזוי ניט און גרויסע צאהל אנהענ־גער פון די אנגעזעהענסטע בעלי בתים פון לאנדאן, און א דאנק זייער באמיהונג האט געזעלשאפט ניט אויסגעפיהרט.

פון די ערשטע דירעקטארען געפינט מען נאך אויף איצט איינער, א געוויסער ר' דזשאנדרדזש בוטה, צווישען די היינטי־גע דירעקטארען.

פון יענעם יאהר אן איז געבליבען א טראדיציע אז יעדען יאהר עפענט דער ווערנאר דזשענעראל די אויסשטעלונג מיט א פאראד ספעציעל צוגעפאסט פאר עס צוועק און צו דער געלעגענהייט.

אויף ווערען געהאלטען פאטריאטישע עדען פון פערשיעדענע בעאמטע פון דער פראווינץ, און די דאזיגע געלעגענהייט ווערט היינט צו טאג בעטראכט פאר א שטארקען פאקטאר אין דעם נאציאנאלען מאמענט.

ווי שוין פריהער געזאגט טראגט די אויסשטעלונג פון דער עייטיגער צייט אן דריי פאכיגען כאראקטער.

ערשטענס: די שטענדיגע קאנקו־רענץ וואס געהט אן צווישען די פערשיע־דענע פאבריקאנטען וואס שטעלען אויס יעדע פראדוקטען יעדען יאהר. האט אהן־ז ספק ביינעשטייערט אין א גרויסער מאס צו דער פארבעסערונג פון מאשינעריע, און אויך דאס וואס יעדער פאבריקאנט האט די געלעגענהייט צו זעהען א ריעזיג גרוי סען אויסוואהל פון סחורות, און די פאר שיעדענע מעשאדען וואס ווערען בענוצט ביים פראדוצירען די סחורות, וועלכע ווע־רען אויך דארטען אויפ'ן פלאץ געוויזען האט געהאט א קאלאסאלע ווירקונג אויף דער ענטוויקלונג פון דער קענערער אונ־דוסטריע.

פון דער צווייטער צייט ווערט אויך ניט פערנאכלעסיגט דער אמוזירענדער טייל, יעדען יאהר ווערען אויסגעגעבען שווערע טויזענדער דאלרס אויף אמוזי־רונגס צוועקען. און אויסער דעם וואס יע־דער בעזוכער בעקומט די געלעגענהייט צו הע־רען גוטע מוזיק פריי, און אויך אנדערע אמוזירונגען שפיעלט אבער אויך א גרעסע סערע ראלע, דער פסיכאלאגישער מא־מענט דערביי. נעמליך: דאס די אמוזי־רונגען ווערען אראנדזשירט אויף אזא ריע זיגען מאסשטאב. און א סך מאהל דער אינהאלט פון די דאזיגע אמוזירונגען האט א גרויסע נאציאנאליזירענדע ווירקונג.

און איצט קומט דער דריטער און לעצטער טהייל פון דער אויסשטעלונג, און דאס איז, דער בעלעהרענדער טהייל. אמת איז, אז ווען מען וואלט אוועק־גענומען די עקאנאמישע טרייב קראפט פון דער אינסטיטוציע וואלט דער גאנצער בנין צופאלען, א זאך וואס איז שוין אפשר ניט מעגליך, ווי א פראמינענטער געשעפטס מאן האט זיך לעצטענס אויסגעדריקט, אז טאראנטא קען שוין היינט בשום אופן ניט אויפגעבען די אויסשטעלונג.

די איז שוין צופיעל ציוואמען געוואס סען מיט די געשעפטען פון שטארט. קען מען אויך ניט אוועקנעהמען פון אמת, און מען מוז מודה זיין אז פאר דעם באלעהרענד דען טייל ווערט אויף זעהר פיעל גע־דארגט. אפשר ניט פראפאציאנעל גענוג ווי א די אנדערע טיילען, אבער דעם איז אפשר שולדיג מעהר אונזער מאטעריא ליסטישע פעריאדע, פון איין זייט, און פון דער צווייטער זייט דאס וואס דער באלעהרענדער טייל איז אין גאנצען איבער געלאזען געווארען צו דער רעניערונג. דאס בליהען פון די אנדערע אבטהיילונגען איז טערנעהמונגס־גייסט. און ס'וואלט גע־מעהר א רעזולטאט פון אינדווידועלע אונ־ווען א גרויסער פארלוסט אויב דער באלעה־רענדער טייל וועט אויף ווייטער איבער־געלאזט ווערען אין די הענד פון דער רע־גירונג.

אין סמנים פון אזא אינדווידועלער טעטיגקייט אויף דעם באלעהרענדען גע־ביעט, הייבטזעכליך ווענען קראנקהייטען, ווי צו פארהיטען זיי האט זיך אין דער לעצטער צייט אנגעהויבען ארויסוויזען.

לאמיר האפען אז ס'וועט ווייטער אנ־האלטען און געהען פארווערטס, אין דער בעסערער זיכטינג.

די דאזיגע אויסשטעלונג וואס האט אנגעהאלטען ניט מעהר ווי צוויי טעג איז פאר יענער צייט בעטראכט געווארען פאר א גרויסען ערפאלג.

דער פלאץ וואו די אויסשטעלונג איז געהאלטען געווארען איז געווען אויפ'ן קאר נער קינג און סיפקא סט. וואו די אלטע רע גיערונגס געביידע איז געשטאנען, און די פרייזען וואס מען האט דאן פארטיילט ביי דער אויסשטעלונג האבען אנגעטראפען $1160.

די געזעלשאפט האט אויך דאן בע־שלאסען אז די אויסשטעלונג זאל בלייבען א שטענדיגע אינסטיטוציע, נאר, זי זאל זיין א וואנדערענדע יעדעס יאהר אין אנ־אנדער שטאדט פון קענערע, און ערשט אין יאהר 1852 איז די אויסשטעלונג ווי דער אבגעהאלטען געווארען אין טאראנ־טא.

די ווירקונג פון דער אינסטיטוציע האט זיך געלאזט פיהלען אויף אלע גע־ביטען און אין דעם יאהר 1858 האט מען אויסגעבויט דעם קריסטאל פאלאס וועל כער האט זיך דאן געפונען אין דער גע־ענד פון דעם קווין סט. אסיילום, און אין יענעם יאהר איז די אויסשטעלונג גע־האלטען געווארען אין דעם אידישען פא־לאץ גאנצע צוויי וואכען.

דער גאווערנאר רושענעראל האט דאן די אויסשטעלונג געעפענט מיט א ריעזיגען פאראד, אין די לעבעדיגקייט וואס די צוויי וואגען האבען אריינגעבראכט אין שטאדט אריין איז כמעט אונבעשרייב־ליך.

אין דעם יאהר 1877 האט די שטאדט טאראנטא אוועקגעשיקט א דעפוטאטציע קיין לאנדאן צו דער געזעלשאפט מיט'ן פערלאנג אז די, ביז איצטיגע וואנדערענ־דע אויסשטעלונג זאל אויפהערען צו וואנ־דערען אין פארבליבען פערמאנט אין טא־ראנטא אין די דעפוטאציע האט דאמאלס געקראגען קיין באשטימטען ענטפער, אבער פון דעם ענטפער וואס זיי האבען יא געקראגען האט זיי אויסגעדאכט אז זייער ערלאנג וועט באוויליגט ווערען, און אויף דעם סמך פון זייער השערה האבען זיי פערלאנגט פון דער שטאדט א שטיק לאנד פאר דעם צוועק, וועלכעס ס'איז זיי אויף בעוויליגט געווארען, און טאקע די זעק ציג אקער לאנד וואו דער איצטיגער פלאץ איז. ווען מען האט זיך געשטעלט בויען די וואריעדענע געביידען פאר דער מומע־ער אויסשטעלונג זענען אפילו די גרעס־טע צאהל טעקס־צאהלער געווען געגען דעם בער סוף כל סוף האבען זיי איינגעש־טימט. דעם אלטען קרעסטאל פאלאץ האט מען דאן אריבער געטראגען שטיקערווייז, און ביז ניט לאנג צוריק איז געשטאנען אויף דעם פלאץ וואו עס געפינט זיך איצט די מאנופעקטשורערס געבאדע.

אין יאהר 1878 האט לארד דאפרין דער דאמאליגער גאווערנאר דושענע אל ערעפענט די אויסשטעלונג מיט א ריע זיגען פאראד.

מיט א יאהר שפעטער האט אפילו די „אנסט" געזעלשאפט בעשלאסען אז די אויס־שטעלונג מוז ווייטער וואנדערען, אבער יעדעס יאהר איז דער אויסשטעלונג אין אנהאנג געקראגען א גרויסע צאהל אנהע־ער פון די אנגעזעהענסטע בעלי בתים פון טאראנטא, און א דאנק זייער באמיהונג האט געזעלשאפט ניט אויסגעפיהרט.

פון די ערשטע דירעקטארען געפינט מען נאך אויף איצט איינער, א געוויסער ר' דזשאנדרדזש בוטה, צווישען די היינטי־גע דירעקטארען.

פון יענעם יאהר אן איז געבליבען א טראדיציע אז יעדען יאהר עפענט דער ווערנאר דזשענעראל די אויסשטעלונג מיט א פאראד ספעציעל צוגעפאסט פאר עס צוועק און צו דער געלעגענהייט.

אויף ווערען געהאלטען פאטריאטישע עדען פון פערשיעדענע בעאמטע פון דער פראווינץ, און די דאזיגע געלעגענהייט ווערט היינט צו טאג בעטראכט פאר א שטארקען פאקטאר אין דעם נאציאנאלען מאמענט.

ווי שוין פריהער געזאגט טראגט די אויסשטעלונג פון דער עייטיגער צייט אן דריי פאכיגען כאראקטער.

ערשטענס: די שטענדיגע קאנקו־רענץ וואס געהט אן צווישען די פערשיע־דענע פאבריקאנטען וואס שטעלען אויס יעדע פראדוקטען יעדען יאהר. האט אהן־ז ספק ביינעשטייערט אין א גרויסער מאס צו דער פארבעסערונג פון מאשינעריע, און אויך דאס וואס יעדער פאבריקאנט האט די געלעגענהייט צו זעהען א ריעזיג גרוי סען אויסוואהל פון סחורות, און די פאר שיעדענע מעשאדען וואס ווערען בענוצט ביים פראדוצירען די סחורות, וועלכע ווע־רען אויך דארטען אויפ'ן פלאץ געוויזען האט געהאט א קאלאסאלע ווירקונג אויף דער ענטוויקלונג פון דער קענערער אונ־דוסטריע.

פון דער צווייטער צייט ווערט אויך ניט פערנאכלעסיגט דער אמוזירענדער טייל, יעדען יאהר ווערען אויסגעגעבען שווערע טויזענדער דאלרס אויף אמוזי־רונגס צוועקען. און אויסער דעם וואס יע־

„אינפענטהייל פאראליז"

פון דר. דוד ה. פאומאן.

„אינפענטייל פאראליז", דאס איז יעצט אויף יעדענס ליפען. וואס פאר א קראנקהייט איז דאס? וואס איז די גע־שיכטע דערפון, וואס ווייסט די ווייסענ־שאפט וועגען דעם. ווי אזוי קען מען עס פערהיטען?

דיעזע זענען איינינע פון די פראגען אויף וועלכע איך וועל פרובירען ענט־פערען.

מען קען למשל אין א בוטשער שאפ הערען אזא מין געשפרעך:

מיסעס, איהר ווייסט מען האט היינט צוגענומען מר. קאהן אין האספיטאל צו מאכען איהם אן אפעראציאן אויף אפענ־דיסיטיס.

אזוי! און וואס דענקט איהר עפעס וועגען דער מגפה אין ניו־יארק? עס זאל זיך חלילה נישט אריינכאפען צו אונז?

„דאס איז אויך מיר א לאנד קאלומ־בוסעס מדינה. וועל האט ביי אונז גע־הערט פון אפענדיסיס, שמענדיקס פארא־ליז, נערוועון, און נאך אזעלכע זאכען. בלויז נייע מינים קרענק.

אבער די פרויען מאכען א טעות, דאס זענען נישט קיין נייע קרענק, נאר נייע נעמען. די קרענק זענען אימער גע־וען, נאר די ווייסענשאפט האט נישט געוואוסט ווער און וואס זיי זענען. מיט יאהרען צוריק, אז יאסעל דער שניידער פלעגט קריגען אפענדיסיטיס האט מען עס גערופען מאגען קאטאר. מען האט איהם געגעבען מעדיציין, און נישט געמאכט קיין אפעראציאן, און ער איז טאקע גע־שטארבען.

ביסלעכווייז האט זיך גענומען הע־רען פון אפענדיסיטיס, און יעצט קען יעדער איינער האבען די מעגליכקייט צו הערצעהלען די ניסים פון זיין קרענק.

וויפיעל „סטיטשעס" ער האט געהאט, וואס מען האט איהם געטהון אזוי. דאס זעלבע איז דער פאקט מיט דער „אינפאנ־טעל נייער קרענק „אינפאנטייל פאראל־יז".

די אורזאכע דערפון איז גאנץ איינ־פאך, די מעדיצינישע ווייסענשאפט איז נאך נישט געווען געגען ענטוויקעלט, און מען האט די קראנקהייטען נישט ריכטיג פערשטאנען, מען האט נישט געוואוסט וואס זיי זענען, ווי זיי קומען, ווי זיי צו בעהאנדלען. עס זענען נישט געווען קיין גרויסע לאבאראטוריומס ווי אין דער יעצטיגער צייט, וואו די גרעסטע מעדיצינישע געלעהרטע גיבען זיך אפ נאר אזעלכע פראגען צו שטודירען. אין די ליצטע 35 יאהר זענען מעהר פארשריטע געמאכט געווארען אין דער מעדיציניש־ישער וועלט, ווי מיט 100 יאהר צוריק. פריי־הער פלעגט די קונסט פון דיאגנאזע זיין זעהר שוואך, יעדער דאקטאר פלעגט די קראנקהייט אנדערש אנרופען און אנ־דערש בעהאנדלען. קיין ריכטיגע קענ־טעניש וועגען דער קראנקהייט איז נישט געווען.

דערפאר, אבוואהל מענשען זענען געשטארבען פון אפענדיקס, צו אינפאנ־טייל פאראליז און עהנליכע קראנקהייטען, האט מען אבער נישט געוואוסט פון וואס פאר א קריינק זיי זענען געשטארבען, ווייל מען האט נישט געוואוסט דעם גא־מען פון דער קראנקהייט. ביסלעכווייז אבער ווען מען האט אנגעהויבען געוואר ווערען די נעמען, האט מען אויך אנגע־הויבען הערען פון די נייע קרענק, וועלכע זענען אין ריכטיגען זינען נישט קיין נייע נאר אלטע.

אויף די אורזאכען פון די גרויסע עפידעמיעס אדער אויסברוכען זענען לייכט צו פערשטעהן, דאמאלס זענען נישט געווען אזוי פיעל גרויסע שטעדט, די בעוועגונגס מיטלען זענען נישט געווען גוט איינגעארדענט, מ'האט נאנץ אויסנאה־איינגער פון אנדערען נישט געוואוסט. א קראנקהייט האט נישט געהאט אזוי פיעל מענשען אין איין שטאדט צו, אטאקירען. עס איז אויך געווען שווער עס איבער צו טראגען פון שטאדט צו שטאדט.

נעהמט מען אבער אין אנבעטראכט דאס אין ניוייארק זענען דא אריבער 5 מיליאן מענשען, און אויף אלע פאג פאהרען אריין און ארויס ווצהנדליגער טויזענדער מענשען, איז עס מהיגע צו פערשטעהען ווי עס קען לייכט קומען צו אן עפידעמיע.

אינפאנטייל פאראליז איז נאך גע־ווען בעפאנט אין 1840 נאר די אורזאכע דערפון איז געווען א רעטעניש. צייט דאמאלס האבען אויך געבושעוועט עפי־דעמיעס מייסטענס אין שווערען און עסט־רייך.

מיט צעהן יאהר צוריק האט ניו־יארק געהאט אן עפידעמיע פון 2000 קייסעס, און מיט 6 יאהר צוריק זענען געווען א 9000 קייסעס אין נאנץ זומיי־טעד סטייטס.

אבער ביז 1909 האט מען ווייניג געוואוסט פון דער קראנקהייט מיט דעם נאמען, אין דעם יאהר אבער האט מען אויסגעפונען, דאס עס קומט פון דער קלענסטער פארמע פון מיקראבען, אדער באקטעריע וואס מען קען קוים זעהן מיט דעם „שטארקסטען מיקראסקאפ, און דורך דיעזער ערפינדונג איז געווען מעג־ליך אנצושטעלען מאלעס מיט דיעזער קראנקהייט.

דיעזע מיקראבען קענען אטאקירען יעדען טהייל פון דעם נערוועזען סיסטעם. צו דעם מאדך, ווי דעם חוט השדרה, צו די איינצעלנע נערוועזן. אממייסטענס אטאקירען זיי אבער דעם חוט השדרה, אין צושטעהען די נערוועזן וואס קאנטרא־לירען די קראפט פון בעוועגונג, דאס הייסט זיי פאראליזירען דעם מענשען טהיילווייז אדער אין גאנצען.

אין דער צייט פון די עפידעמיעס איז די קראנקהייט מעהר געפעהרליכער און פיעלע שטארבען דערפון אין געווענ־ליכע פעלע זענען די טויטען־פעלע ניט מעהר ווי 10 פראצענט.

פון וואנען די מיקראבען קומען איז נאך אונבעקאנט, און ווי אזוי זיי דורכ־גען אריין אין קערפער, איז מען נאך אויך נישט זיכער, מען גלויבט אבער דאס זיי קומען אריין דורך דער נאז און מויל.

אינפאנטייל פאראליז איז הויפט־זעכליך א קינדער קראנקהייט, און 80 פראצענט פון די פעלע זענען ביי קינדער אונטער זעקס יאהר אלט, זעלטען ווע־רען דערוואקסענע אטאקירט, און אמ־מייסטענס טרעפט זיך די קראנקהייט אין די הייסע זומער מאנאטען, און איז זעהר אנשטעקענד.

די קראנקהייט פאנגט זיך געוועהנ־ליך אן מיט היץ, ברעכען, שוואכקייט, און א שלעכטען מאגען, אבער פיעלע אנדערע קראנקהייטען פאנגען זיך אזוי אן דעריבער איז עס זעהר שווער אויסצונע־פינען וואס די קראנקהייט איז.

אין די גרינגערע קייסעס בעקלאגט זיך דאס קינד אויף די הענד אדער פיס. עס ליגט א פאר טעג און עס ווערט בעסער. (פארזעצונג אויף פיידזש 5)

טליתים, מחזרים, שנה טובה קארטען ספרים און לעדערביכער

שפארט איין ריזיגע און עקספרעס.

מיר זיינען די איינציגע אידישע האלסייל ספרים און ביכער פערקויפער אין קענעדע. מיר שיקען סעמפעל אר־דערס פון 2 דאלאר און העכער איבער גאנץ קענעדע.

רעווערדס, בוכהענדלערס, פערלערס און קאנטרי אידען, גיט אונז אייערע בע־שטעלונגען זאפארט.

דווארקין בראדערס
64 עליזאבעטה און 145 סט. פעטריק
סטרים, טאראנטא, קאנאדא.

פארניטשור | א. וועלש און זוהן | סטאווס
302־304 קווין סטריט וועסט

אין פערליף פון מאנאט אויגוסט פערקויפען מיר אונזער סטאק פון

בעסטען סארט פוירניטשור

צו פרייזען, צו וועלכען מען מעג זיך צוהייען

דאס זיינען א פאר פון אונזערע ספעציעלע פרייזען, וועלכע וועלען אייך איבערצייגען

בופעטען אין סאליד אוק פוירם אדער גאלדען פיניש ספעציעל $19.75

דיעזע בופעטען זענען אלע אין 46 אינטשעס קייסעס.

און די שופלאדען זענען אויסגעשפרייט מיט ליגען איבער דער גאנצער ברייט, זיי האבען אלע שעהנע סמעטרישע שפיגלען פון אונטען, דאס מא־טעריאל, און די ארבייט איז גאראנטירט רעג. פרייז 27.50.

טשיינא קאבינעטס צו $14.75 אבער מיר האבען ניט מעהר ווי דריי פאר אזעלכע פרייזען. אלע זענען געמאכט פון עמפייר אוק, גאלד פי־ניש, רעגולאר פרייז געהט ביז 21.50

סאטין פיניש ברעס בעטטען אלע סייזעס צו

$11.45

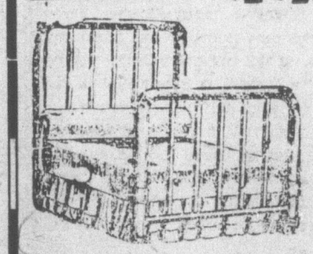

ס'וועט זיך פאר אייך לוינען צו זע־הען די דאזיגע בעטען. דער דעזיין איז נעט, און האט צוויי אינטשיגע פיס, באדעקט מיט פלאכע וואוע־באפוצוענגען. בלויז א פאר זענען פאראן פאר אזא פרייז. רעגולאר וועדט $17.50

ווייסע ענעמעל בעטען שטארקע און גוטע דעזיינס, מיט א גוטע קווא־ליטי מאטראץ, א ספרינג פון טאפעלע דראטען. באפיצט מיט א האדוואר פרייס, און א פאר פעדערנע קישענע גאראנטירט ניט צו האבען אין זיך שטיים אדער א שלעכטען גע־רוך. אלע סייזען. רעג. ווערטה 15.00 ספעשעל $9.75

בעדרום טשערס אוז בעדרום ראקערס ספעשעל $1.95

די דאזיגע טשערס און ראקערס זענען ענטוועדער גאלד קאליער אדער מעהאגאניע, און בעקוועם צום זיצען, און אמת שטארקע. דער רעגולאר פרייז $2.75.

מיר האבען נאך א סך הערטהפולע זאכען וועלכע וועט זיך לוינען פאר אייך צו זעהען. דאס פלאץ ערלויבט אונז ניט דא אויסצורע־כענען. מאכט א מיזיט צו אונז אין סטאר אין איבערצייגט אייך.

קעש | א. וועלש און זוהן | מרעדיט
302־304 קווין סטריט וועסט